

MARIJKE APPELBOOM

Iedere twee maanden vragen wij iemand mee uit eten. De gast kiest een restaurant in Eindhoven of omgeving, FRITS staat er op de rekening te betalen. Marijke Appelboom, directeur van de Effenaar, blijft dicht bij huis en kiest het restaurant van haar 'eigen' poppodium.

TEKST: HETTY VAN ROOIJ
ILLUSTRATIE: JEFFREY WARLICH

Is het restaurant van de Effenaar al te voor de hand liggend?" mailt ze. Waarom zou een thuiswedstrijd te voor de hand liggend zijn? Zodra Marijke Appelboom het restaurant binnenloopt, is het duidelijk dat ze er hoort. Ze is in het zwart, met kohl-omrande ogen. Verzorgde handen, lange, donkergelakte nagels. Ze is vriendelijk en een beetje afstandelijk, zichtbaar trots op het nieuwe Effenaar-gebouw dat er alweer vijf jaar staat, en ook trots op het feit dat het restaurant goed loopt. Het is dan ook een prettige, ruime plek, met hoge plafonds, grote ramen, bescheiden achtergrondmuziek, een kaart vol lekkere dingen voor niet al te veel geld, en een attente bediening. Op een doordeweekse dinsdagavond is het aangenaam gevuld. En of we Italiaanse of misschien toch liever Franse droge witte wijn willen?

Ze vertelt dat alle mogelijke mensen het restaurant van de Effenaar weten te vinden, en dat er prima contacten zijn met de buurt. „De oude Effenaar was een donker, gesloten gebouw, waar heel veel mensen niet eens naar binnen durfden. Het werd gezien als een drugshol. Toen we aan de nieuwbouw begonnen, was het meteen duidelijk: het restaurant

wordt groot en licht, van buitenaf goed zichtbaar en goed toegankelijk. Alles is gelijkvloers, er kunnen hier makkelijk rolstoelen naar binnen. Dat is handig, Dommelhof is vlakbij. Dit is mijn plek, ik eet hier regelmatig, en ik sleep iedereen er wel eens naar toe.”

Marijke Appelboom, voormalig directeur van het Eindhoven Festival, jarenlang PvdA-raadslid en -wethouder in Waalre, is directeur van de Effenaar sinds 1999. Twee jaar geleden werd ze uitgeroepen tot beste directeur van een poppodium. De bijbehorende onderscheiding 'Ijzeren Podiumdier' daarin herkent ze zichzelf wel. „Ik vind mezelf wel een ijzeren podiumdier, ja. Ik ben altijd met muziek bezig, ik wil altijd bandjes horen. En ik ben een van de weinige directeuren van een Nederlands poppodium die een nieuwbouw heeft overleefd en er vijf jaar later nog steeds is. Doorgaans wordt de directeur eruit gegooid als de nieuwbouw staat.”

Ze kent elke vierkante meter van de Effenaar. „Het voelt als 'mijn' gebouw, al zeg ik dat niet zo graag – het is er tenslotte neergezet voor jongeren. Toen ik werd benoemd, kreeg ik de opdracht om de Effenaar professioneler te maken en interessant voor een breder publiek. Door verschillende soorten muziek neer te zetten, krijgen we nu hele verschillende groepen binnen. Vijftigplussers zijn ook met popmuziek opgegroeid, en ook voor hen proberen we een programma te bieden. Mijn favoriete plek in dit gebouw? Dit restaurant, mijn werkkamer op de vijfde verdieping met uitzicht op de stad. En vooral mijn plekje achter in de grote zaal, aan de bar.”

Hoog tijd voor de kaart. De bediening is al een keer discreet langs geweest en weer verdwenen. Ze is geen grote vis- of vleeseter, zegt ze. Desalniettemin valt haar keus op varkensvlees met feta. „Geroosterd varkensvlees, iets wat je nauwelijks nog eet!” Ze vertelt dat ze eigenlijk nooit meer kookt, ook niet in het weekeinde. Sinds de kinderen de deur uit zijn, heeft haar man de keuken overgenomen. „Ik kook lekker, maar ik kan niet wat hij kan. Hij doet acht gangen- menu's en zo.”

Het is de eerste persoonlijke opmerking die ze maakt en ik vertel haar dat het heel wat moeite kostte om ten behoeve van dit interview wat informatie over haar persoon te vinden.

„Goedzo”, is de onmiddellijke reactie.

Waarom goedzo?

„Ik ben van nature voorzichtig, op mijn hoede. Mijn privé-leven is van mij, dat gaat niemand iets aan. Ik hoef mijn gezicht niet op Facebook, ik heb er geen behoefte aan om herkend te worden. Niet dat ik rondloop met geheime hoor. Ik heb een man en kinderen. Ik ben geboren in Overijssel en heel jong naar Engeland verhuisd vanwege het werk van mijn vader. Uiteindelijk kwam ik met mijn ouders en mijn zusjes in Eindhoven terecht en hier heb ik middelbare school en een hbo-opleiding gedaan. Maar waarom zou dat mensen interesseren, wat hebben ze ermee te maken? Ik houd het buiten de deur liever zakelijk, de rest is niet relevant. Ik kies ervoor om me af te schermen, maar dat heeft wel nadelige gevolgen. Ik word vaak als hard en bitchy afgeschilderd, omdat ik nooit over privé praat.”

Dat 'harde' imago heeft ook te maken met de cultuuromslag binnen de Effenaar, realiseert ze zich. „Toen ik hier directeur werd, werkten er heel veel vrijwilligers en heel veel mensen met een gesubsidieerde Melkertbaan. Het was allemaal reuze informeel en gezellig, zeg maar gerust een beetje een Gideonsbende. In de loop van de jaren is de Effenaar een professioneel middelgroot bedrijf geworden met honderdvijftig mensen op de loonlijst, die allemaal gewoon worden betaald. Ik ben heel zakelijk bezig. En ik denk niet dat ik een bijzonder harde directeur ben, maar misschien wel in vergelijking met hoe het er vroeger aan toe ging. Het was wennen. Die overgangstijd was niet altijd makkelijk. Ik ben ook wel eens uitgescholden voor Shell-directeur.”

Het lijkt een tweede natuur: ze is altijd voorzichtig en op haar qui-vive, zegt ze. Ze gebruikt die uitdrukking regelmatig, ook als ze over haar werk praat. „Hier in de Effenaar komt de voorhoede, hier blijf je heel goed op de hoogte van wat er gebeurt in de maatschappij. Ik ga veel om met jonge mensen en dat houdt me fris. Als je ouder wordt, wil je graag dat alles hetzelfde blijft. Maar hier verandert alles voortdurend, en dat verandert mij ook. Ik blijf actief, ik blijf op mijn qui-vive. Ik moet bij de les blijven. Ik ben heel lang bang geweest om nieuwe ontwikkelingen te missen. Dat is intussen wel wat minder geworden, maar ik ben altijd op mijn hoede.”

De maaltijd arriveert, en ja, ze wil nog graag een glaasje wit. Haar gebraden varkensvlees is vooral véél gebraden varkensvlees, mijn zeewolf op zeer verse spinazie is heerlijk. We praten over muziek. Wat staat er op haar Ipod?

„Ik ben een fan van Britse gitaarbands, het stevige rockwerk. Radio-

RESTAURANT-CAFÉ DE EFFENAAR DOMMELSTRAAT 2 EINDHOVEN	
1 X ZEEWOLF EN GAMBA MET PASTINAKEN, SPINAZIE EN WITTE WIJNSAUS	€ 17.50
1 X GEROOSTERD VARKENSVLEES MET FETA	€ 12.50
2 X WITTE WIJN ITALIAANS	€ 7.00
1 X WITTE WIJN FRANS	€ 3.00
1 X WATER CHAUFONTAINE ROOD	€ 2.20
2 X CAPPUCCINO	€ 4.60
TOTAAL	€ 46.80

head, hun nieuwe cd the King of Limbs, heel mooi. Editors, Super Furry Animals. Toevallig ook vaak de muziek die de kinderen leuk vinden. Er komen dus regelmatig telefoontjes van 'kan ik naar concert zus-of-zo'? Maar ik houd ook van klassiek. Russische componisten, graag, ook weer het stevige werk. Tchaikowski!”

Als directeur van een poppodium doe je het nooit goed, zegt ze. In

een wereld die bevolkt wordt door eigenzinnige mensen, en met een heel kritisch publiek, is het onmogelijk om het iedereen naar de zin te maken. „En je moet heel erg oppassen dat je podium niet ondergewaardeerd wordt. Popmuziek wordt nog steeds gezien als een soort ondergeschoven kindje. Vroeger hoorde het bij de 'lagere' cultuur, en dat zie je nog steeds aan de subsidiestromen. Wij zijn blij met wat we van de gemeente krijgen, maar als je dat vergelijkt met wat er naar het Muziekgebouw gaat... De bandjes komen hier echt niet meer spelen voor een krat bier en een jointje. Dit is een zeer professionele business, waar een heleboel geld in omgaat. We hebben twee zalen met een capaciteit van 1700 bezoekers. Veel van ons geld verdienen we zelf, ook via het restaurant en de zaalverhuur, maar we kunnen niet zonder subsidie. Daar moeten we wel heel erg hard voor knokken, vind ik.”

Of het heeft gesmaakt? Ze verontschuldigt zich bij het vriendelijke meisje dat haar bord niet helemaal leeg is. „Lekker hoor, maar liever niet zo veel vlees voor mijn neus. Misschien had ik toch beter iets anders kunnen nemen.”

Geen toetje, nee dank je, en met de koffie liever nog even wachten. Eerst de wijn op. En weet je echt zeker dat FRITS wil betalen?

In het najaar bestaat de Effenaar veertig jaar. Het wordt vanwege de bezuinigingen een sober feest, zonder recepties of grote evenementen. Oktober is uitgeroepen tot feestmaand en er staan het hele jaar optredens gepland van bands uit de afgelopen vier decennia. Bovendien verschijnt er een boek over de bewogen geschiedenis van de Eindhovense poptempel. Kan ze zich het leven zonder die poptempel eigenlijk nog wel voorstellen?

Ze gaat meteen rechtop zitten – die vraag is verwacht. En het diplomatieke antwoord is woord voor woord overwogen.

„Ik heb het reuze naar mijn zin, er zijn in deze tijd van bezuinigingen voldoende uitdagingen, ik denk dat ik een heldere visie heb op de toekomst van de Effenaar en daar werk ik graag aan mee. Maar mocht er iets anders op mijn pad komen, dan zal ik daar serieus naar kijken.”

Hier spreekt opeens weer een politica.

„Hahaha, ja natuurlijk, wat dacht je? Politiek is nog steeds interessant, maar na al die jaren als raadslid en wethouder trekt de plaatselijke politiek me niet meer zo. Wat er onder het kabinet-Rutte momenteel in het land en in Den Haag gebeurt, vind ik vreselijk. Het gaat me heel erg aan. Alleen: ik weet of ik de persoon ben om daar iets aan te doen.”